

1923.

769

NE 8

ಕವಿವರವರವರವರ

A. KRISHNA. W. W.

ಕವಿವರ

გზაგადასასრული

წელიწადი 80-XIX № 8 — 9 აგვისტო და სექტემბერი 1928 წ.

ფოტოგრაფი: შინიკისა

20 მაისი. საბავშვო დღესასწაული თბილისში. აქოფებებით სვლა

შ ი ნ ა ა რ ს ი.

1. სურ. 20 მაისი. ბავშვების დღესასწაული: აქლემებით სვლა № 1.	1
2. ბეკინო, — ლექსი შიო მღვიმელისა.	3
3. ვახტანგის ტყეში წასვლა, — ი. მჭედლიშვილისა	5
4. სურათი 20 მაისი, ბავშვების დღესასწაული. შიტინგი თავისუფლების მოედანზე	16
5. დილის სურათი, — ლექსი კაკი ეწრელისა	17
6. სურ. 20 მაისი. ბავშვების დღესასწაული — ავტომობი- ლით სვლა	18
7. ქრელი ქათმის ამბავი, — თარგ. ლ. კარაპეტიაძისა. 19	
8. ჯადოსანი წკეპლა, — პიესა ორ მოქმედებად პრო- ლოგით, (დასასრული) თარგ. ნინო ნაკაშიძისა.	21
9. კართოფილი კამფეტში, — კირ. არჯვენიძისა	32
10. გასართობი და ახსნა	40

ბ ე კ ი ნ ო

(კიკი ბიჭაშვილს).

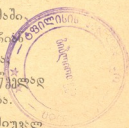
ოცა ვუუხრებ ბეკინოს,
ვკუჭკუჭებ, ტკბილად ვიცინი;
უსდება რბენა ტოლებთან,
უსდება კუდის ქიცინი.

დაუდეგარი რამ არის
მარილის ლოკვა-ჭამაში,
ემძაკს და მოუსვენარსა
უუვარს კლდეებზე თამაში.

ადგება დილა ადრინა
და ტეეში წაკოცინდება;
სახლში ბრუნდება საწყველად
როდესაც შემობინდდება.

ხან იქვე რჩება, მიუვალ
კლდეს ისე მიუფარება,
რომ ერთი კვირის მძიერი
მგელიც ვერ მიეპარება.

ზამთარშიც ასევე არის,
არა მორდება კლდეებსა;

ტკბილად ატარებს ბეკინო
 თავის სიცოცხლის დღეებსა.

ბეკინო, ჩემო ბეკინო,
 ძლიერ უუვარხარ კიკისა:
 სულ იმას დარდობს, არ გახდე
 ამოსაღებად ტიკისა.

შიო მღვიმელი.

ვახტანგის ტეპი წასვლა.

მათი ოჯახი მოთავსებული იყო ორსართულიან შეენიერ სასლში, რომელიც იმყოფებოდა სოფლის შუა გულში და იმის მეტს არაფერს აკეთებდენ, რომ ან მხარ-თემოზე იევენ წამოწოლილნი დილიდან საღამომდე, ან ქეიფობდენ, ხოლო მათი ღამაზი ორსართულიანი სახლის ირგვლივ გლეს-კაცთა ქონძახები იყო გაშენებული, რომელნიც დაკონკილ-დაბონძილნი დილით ადრე კავიდოდენ სამუშაოზე და შინ ბრუნდებოდენ ბინდისას.

მაისის დამღვეი იყო.

ორ-სართულიან სასლში ქალაქიდან სტუმრები მოვიდენ და დაიწყო ქეიფობის ქამი მხარ-თემოზე წამოწოლილთათვის. ფუსფუსმა იქაურობა გამოაღვიძა და დილით ერთმა წერომითაც წარმოსთქვა: წუხელის აღარ დამაძინა მათმა „ჭაი-ჭუუ-მაო. მაგრამ ეველაზე მეტი სიფსიზლე და ცნობის მოვეარეობა ჭქონდა ახლად მოსულ სტუმრებისადმი

ერთი გლეხის ვაჟს, თორმეტ-ცამეტი წლის ტიტკოს, რომელმაც თავის ამხანაგებს უთხრა: „ჩვენს ბატონს სტუმრები მოუვიდენ და იმათში ერთი ქალაქელი ტოლი ბიჭი არის, რომელმაც მითხრა: ერთად ვითამაშოთო“.

— რა ჭკვია?— ჭკითხეს ტიტკოს ამხანაგებმა.

— ვახტანგა.

— ვაა, რა კაი ბიჭი ეოფილა!

ვევლანი თვალუერს ადევნებდენ ვახტანგას, რომელიც მარტო დარბოდა ეზოში და რომელსაც დედა ხშირად ეძახდა ბიწინიდან, მოდი აქ, დედა გენაცვალოს, არ შეგცივდესო.

— ხვალ ტყეში მივდივართ მე და ჩემი ამხანაგები, — ეუბნებოდა ვახტანგს ტიტკო, რომელიც ფეხშიშველა, თავშიშველა, აკონკილ-დაკონკილი იდგა მის წინაშე და სახეზე ისეთი ბრწეინვალე, ცეცხლიანი გამომეტვევლები ჭქონდა, თითქო აბრეშუმ-ფარჩეულობაში არის გამოწუთბილიო.

— ტყეში უნდა წახვიდეთ? — სთქვა ვახტანგმა.

— ჰო, ტყეში, — მიუგო ტიტკომ.

— რათა?

— ოფოფის ბარტყები უნდა ვნახოთ, ძელა სოროში უნდა დავიჭიროთ და ტყემალიც შეძოსულა, დავკრეფთ და ჭრიანტელას გავაკეთებთ.

— მეც წამიუვანეთ! — მუდარით წამოიძახა ვახტანგმა.

— წამოდი! — ბიჭებმაც მითხრეს, ვახტანგი წამოიუვანე ქალაქის ამბებს გვეტყვისო.

— მამ, აბა კარგი, და ახლავე გავიქცავი, დედას ვეტყვი მომამხადებს და წამოვად, — სთქვა ვახტანგმა.

— რა მომხადება გინდა? აგრე წამოდი.

— არა, ახლავე მოვალ, შენ აქ მომიცადე.
ვასტანგი გაიქცა და დედას სინარულით შეატეობინა
ტყეში წასვლა.

გავიქცევი და დედას ვეტყვი...

— უიმე, რას მეუბნები, შვილო, სომ შეგცვივლება! იქ რა
კინდა ვილაცა ბიჭ-ბუჭებთან!..

— ბიჭ-ბუჭებთან კი არა, ისეთი კარგი ბავშვია ტიტო-
კო, ისეთი კარგი ბავში, დედა, რომ ძმასავით მიუყარს.

— უიმე დამიდგეს თვალი, რაებს ამბობს. არა, გენაცვა-
ლე, იქ რა კინდა! აი ძაღვ ეველანი გავისეირნებთ, არი-
ფანას გავმართავთ ტყეში და მაძინ წამოდდი ჩვენთან. რა
კინდა იმართან, — უთხრა დედამ და გულში ჩაიკრა.

ვასტანგი ძალიან დაღონდა. სახე ისე დაეღვრიმა, თი-

თქო ქვეყნიერების ვალს იმასა სთხოვენო, ტიტკო მოეწონა, შეუეპარდა კიდევ და დედამ კი—, „რა გინდა იმ ბიჭ-ბუჭებშიო?“ მაგრამ მაინც გამოვიდა გარედ და გაიქცა იქით, სადაც ტიტკო ელოდა.

ვანტანგი დალონდა.

ტიტკო იქ აღარ დასვდა. უფრო ძალიან დალონდა და გადასწვვითა მასთან წასვლა, მაგრამ იცოდა, რომ დედა მოაბრუნებდა და ცოტა შეიცადა.

საღამოთი ინახულა ტიტკო ვანტანგმა და უთხრა ეველაფერი და ისიც დაუმატა, მე მაინც წამოვალ, ოღონდ რაკი დღეს ვერ მოხერხდა, სვალისთვის იეოსო. მოილაზარაკეს. გეგმა მოქმედებისა ასეთი იყო: დილით ადრე ტიტკო საღამურს დაუკრავდა ვანტანგიანთ სახლის ჰირდაჰირ

და ეს ნიშანი იქნებოდა, რომ ვახტანგი ჩუმად აქდგარიყო და გაპარულიყო.

იმ დამეს ეველა ბიჭებსაც და თვით ვახტანგსაც სვირინანად არა სძინებიათ. როგორც ერთი ჰირი ძილი წეალსაც მოუვა, ისე მათ მხოლოდ ერთხელ ჩათვლიძეს და სწორედ ვახტანგმა მაშინ ჩათვლიძა, როდესაც გაიძმა შვენერი ხმა სალამურისა.

ვახტანგი მოჩვენებასავით აიკრიფა და გამოვარდა კარედ. ტიტკომ თვალი მოჭკრა თუ არა, გაახუმა სალამური და გაჭკურცხლეს ზევით ტეისაკენ.

გზაძი სხვა ბიჭებიც შეუერთდენ და ჟრიაძულით ავიდენ კიდევ სოფლის თავძი, საიდანაც შვენერი გზა მიიკლავნებოდა მწვანე ხელებით თად-შეკრულ ტეეძი.

ვახტანგმა მოიხედა უკან, დაინახა, რომ სოფელს უკვე მოძორდენ, რომ მას უკან ველარ დაბარუნებდენ და თავისუფლად ამოიხუნთქა.

დილა იქნებოდა. აღმოსავლეთი ცეცხლიანდებოდა და ათასი ფრინველი ათას ხმაზე ძღეროდა. მათ უერთდებოდა ბავძების მხიარული, უდარდელი ჟივილ-ხივილი.

ვახტანგს კარდა ეველას გუდა ვიდა ზურგზე.

— ეგ რა კვიდიათ ზურგზე?—იკითხა ვახტანგმა.

— გუდაძი მჭადები გვიწევია!—მიუგავს.

— ვაი, მე დამავიწუდა წამოძედო!

— ჩვენ გაჭმევთ: არხეინად იეავ!—უთხრეს ბიჭებმა.

ისეთი სიამბუით უთხრეს, თითქო მჭადი ჰირველი საჭმელია საჭმელთა ძორისო.

ამასობაძი მივიდენ ერთ წეაროსთან.

ამოიღეს მჭადი და დანაურდენ.

— გვითხარი რამე ქალაქის ამბები, ვახტანგ!

— ქალაქის ამბები?

— ჰო!

— როცა წავალ ქალაქში, წაგიუვანთ და იქ გიამბობთ.

გზაში სხვა ბიჭებიც შეუერთდნენ და ქრიაშულით ავიდნენ სოფლის თავში.

— ჩვენ იქ არ გამოგვიშვებენ, — უთხრეს ბიჭებმა.

— როგორ არ გამოგვიშვებენ! — მიუგო ვახტანგმა.

— ქალაქში კი არა, საღამოსე შინ რომ ჩავალთ, იქნება მამახემა გამტეხოს კიდევც, რატო დროსე არ მოხვედით ხარში წასასვლელად, — სთქვა ტიტეკომ სიცილით.

— როგორ თუ ხარში? — იკითხა ვახტანგმა.

— ისე, რომ ამაღამ ხარებს გავრეკ მინდორში და მეც თან გავუვები.

— ქალაქში ბევრი დუქნებია? — იკითხა ერთმა.

— ძალიან ბევრი! — მიუგო ვახტანგმა.

— ჩვენ სოფელში ერთიც არ არის!

— რად გინდა, რომ ბევრი იყოს? — ჰკითხა ვახტანგმა.

— თანშები მინდოდა შევიდა ქალაქებისთვის.

— დუქნები ბევრია, მაგრამ თანხები არ ვიცი რა არის! მკონი, მაგისტანა რაძეებს არა ჰქვიდიან იქ,— მიუგო ვანტანგმა.

— უცხენო „ფაიტონები“ ბევრი არიან?— იკითხა მეორემ. ვანტანგს გაეცინა.

— ჩვენ ორი გვაქვს, თუ აქ „მოიუვანენ“, თქვენც ჩაკსხამთ.

— შენ მუდარხარ?— ჰკითხეს ისევ მას.

— ქალაქში სულ იმით დავდივართ.

— ვაა! ნეტა როგორ დადის ი ოხერი! გვითხარ რა, ვანტანგა, როგორ დადის? ძალიან გვინდა გავიგოთ, თუ როგორ დადის.

— არა, წავიდეთ ტყეში, ეს რა საინტერესოა. — სთქვა ვანტანგმა და წამოდგა ფეხზე.

— ვანტანგ, შენ გინახავს, რომ დაფრინავენ?

— როგორ არ მახახავს, ჩემი ძია დაფრინავს.

— ვაი, ვაი, როგორ დაფრინავენ?

— აბა, გვითხარ, ვანტანგ, როგორაა მომართული, — ჰკითხა მეორემ ვანტანგს.

მაგრამ ვანტანგი შეწუხებული იყო, რომ თვითონაც არ იცოდა და ამასთანავე მისი გულისგური სულ ტეიხაკენ იყო, მას ეინტერესებოდა ნახვა დიდი ხეებისა, დაბურული ტყეებისა, უფსკრულებისა და იმ ჩანჩქერებისა, რომლებიც დიდი კლდეებიდან გადმოჰქუხდნენ დაბლა.

— განა შე თვითონ ვიცი. ჰეც არ ვიცი! — მიუგო ვანტანგმა: — მე იმის მეტი არაფერი ვიცი, რომ დილით ჩაის დამალევიანებენ, მერე საუზმეს, მერე სადილს, მერე კიდევ ჩაის, მერე თვატრში წამიუვანენ „უცხენო ფაიტონით“ და მერე დამაძინებენ.

— მერე იქ რას ნახავთ სოლმე, როცა მიჭეუვხართ, როცა დადიხართ? გვითხარ, გვიამბე.

ვახტანგი უხერხულ მდგომარეობაში ჩავარდა. არ იცოდა, რა ეთქვა, რას მოითხოვდენ მისგან სოფლელი ამხანაგები და როგორ მოეკლა მათი ცნობის მოუვარეობა, რომ ამ გაჭირებიდან გამოიყვანა ბედნიერმა შემთხვევამ:

— მელია ბიჭებო! — წამოიძახა ერთმა და ვეკლანი წამოცვივდენ.

მიჭეუვენ კვალს და მივიდენ ერთ სოროსთან.

— აჭაა, ვიზოვნეთ! აბა, ბიჭებო, მოძებნეთ ახლა მეორე გასავალი. იქიდან არ გაგვიძვრეს.

იზოვეს მეორე სვრელიც. მათ სიხარულს იქაურობა ვეღარ იტყვდა: სიცილ-სარხარი, მასხრობა და ეიყინი აურუებდა არე-მარეს.

ერთი მხრიდან ბოლი შეუსრჩოლეს, მაგრამ მელია არსადა ჩანდა. ხან ერთი შეძვრა სოროში, ხან მეორე, მაგრამ ვეკლა სხვილი ტანისა გამოდგა და ვერავინ ეტეოდა შიგ. ვახტანგას აძკარად ეტეობოდა, რომ მათზე უფრო წვრილი ტანის იყო, მაგრამ ვერ უბედავდენ ხათრით და ვახტანგსაც ვერ გაებედა, რადგანაც გამოუცდეელი იყო და ცოტა არ იყოს, ემინოდა შიგ შეპრობა.

შუადღემდე დაეიყინებდენ სოროებს, მაგრამ ამაოდ.

გადაუწედათ იმედი და გადასწევიტეს წასულიყვნენ ტყემაღსე.

მოშივდათ.

ბიჭებმა მჭადს ტყემალი შეატანეს და ვახტანგსაც შესთავაზეს.

სხვა გზა არ იყო, უნდა ეჭამა და ჭამა კიდევ.

დაღლილ-დაქანცულ ბიჭებს აქა-იქა ჩრდილოებში მიუძინათ, მხოლოდ ვახტანგს არ დაეძინა, ჯერ ერთი იბიტომ, რომ მიწასე ძილს ჩვეული არ იყო და ახლა კიდევ რაღაც ცუდათ იგრძნო თავი. შუადღე გადავიდა.

შუე დასავლეთისაკენ გადაეშვა და სადღაც შორს გვრიტმა კრუტუნი შორთო სის ტოტებში, ხოლო ქედანი ღულუნებდა და მისი კაემნიანი სმა მიწენარებულ ტეეს უფრო აკაემნიანებდა. ვახტანგს მოუნდა შინ წასვლა და გადასედა ტიტკოს, რომელსაც თვალებზე წაუფარებინა თავისი თუშური ქუდი და გულაღმა განცხროპით ეძინა. ვახტანგს უნდოდა გამოეღვიძებინა, მაგრამ ესათრებოდა. სისუსტე იგრძნო და იდაუვით მიეურდნო, მაგრამ ამ დროს გამოჩნდა ერთი ამხანაგი, რომელსაც ხელში ხეკაკუნას ბარტეები ეჭირა და სისარულით მოარბენინებდა ქალაქელი ამხანაგის საჩუქრად.

— რა კარგები არიან!— წამოიძახა ვახტანგმა და ტიტკოსსაც გამოეღვიძა.

— რად გინდა, სანდრო, რო ამოგისხამს ბარტეები? ცოდონი არიან.— უთხრა მას ტიტკომ.

— მართლა ცოდონი არიან!— დაუმატა ვახტანგმა.

გამოიღვიძქეს სხვებმაც. აქეთ-იქიდან მოგროვდნენ ერთადა და მხოლოდ იმასა ლაპარაკობდნენ, ამდღეს ვერაფერი შეირი ვნახეთ იმის მეტი, რომ სანდრომ შეუბუძღლაგი ბარტეები ამოასხაო.

მათი ლაპარობა ტეემაღსე, მეღიაზე და ოფოფის ბარტეების სანახავად უკვე დასრულებულად ითვლებოდა და იგი დააბოლოვა კიდევ ვახტანგის სიტყვამ „ცუდდა ვარ, შინ წავიდეთ“.

ბიჭები ძალიან დააფიქრა ამ ამბავმა. საჩქაროდ დააუ-
ლეს ხელი ვახტანგს, ააყენეს და ხელით წაიყვანეს შინისკენ.

— რა გტკივა ვახტანგ?—ჭკითხავდა ტიტოკო.

— არ ვიცი, ცუდადა ვარ!—მიუგებდა ვახტანგი.

— მომხვიე ხელი კისერზე, — უთხრა ტიტოკომ და ცო-
ტა დაიკუსა. ვახტანგმა მოხვია ხელი. აიკიდა იგი ზურგზე
ტიტოკომ და მუნძულით წაიყვანა შინისაკენ.

ტიტოკოს გულს ძეგა-ძეგი გაჭქონდა. არ იცოდა, რო-
გორ მიეყვანა შინ, რადგანაც ამისათვის დასჯიდნენ მას.
ამას ფიქრობდა თვითონ ვახტანგიც, თითქო ერთმანე-
თის გულში სსედანო.

— შინ ნუ მიმიყვან, — უთხრა ვახტანგმა. — აქეთ დასვი და
მე თვითონ მივალ სახლში.

ვახტანგმა ტიტოკო გადაჭკოცნა, როდესაც იგი დასვა
შირს, ტიტოკომაც სიყვარულით ჩაჭკოცნა იგი და გაიპარა
სხვა მხარეს: „შემატეობინე როცა შორჩეო“, მიაძახა ვახ-
ტანგს: რომელიც ხელი ნაბიჯით გაემართა შინისკენ.

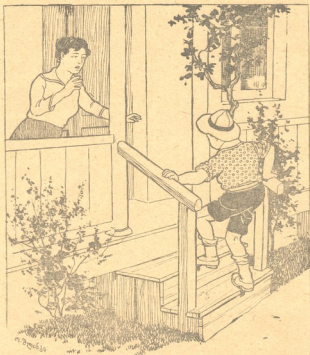
ვახტანგის მისვლამ შინ დიდი ამბავი ასტკესა: მამინვე
კაცი აფრინეს ექიმთან, მოიტანეს ათასნაირი წამლები და
დაიბარეს ტიტოკოს მამაც, შენ შვილს ვახტანგი ტყეში წა-
უყვანია და რაღაცა უჭმევიაო. ამისთვის დასჯა უნდოდან ტი-
ტოკოს მამისა, მაგრამ ეს რომ გაიგო ვახტანგმა, უთხრა დე-
დას: თუ ტიტოკოს მამისათვის ვიწყენინებიათ, როცა აუ-
ღებები მე შინიდან გავიპარები და აღარ დავბრუნდებო.

— არა, გენაცვალავს დედა, — მიუგო დედამ.

— იცი, დედილო, ისეთი კაი ბავშია ტიტოკო, ისეთი
კაი ბავშია, რომ ქალაქში რომ წავალ, თან უნდა წავიყვანო.

მაგრამ მეშინია, ვაი თუ ისიც ჩემსავით ავად განდვს იქ.—სთქვა ვანტანგმა.

— ჰო, ავად განდება, მამ!—არწმუნებდა დედა ვანტანგს. ტიტკო კი ამ დროს ღამის სარძი იყო წასული და

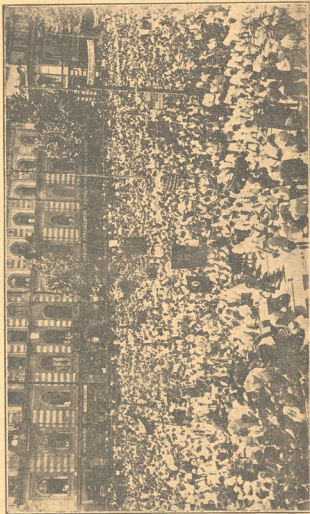

ვანტანგის მისვლამ შინ დიდი ამბავი ასტეხა...

სულ ისა ჰქონდა დარდად, თუ როგორ იქნებოდა მისი ამხანაგი ვანტანგი.

ვანტანგიც სიუვარულიდ ფიქრობდა ტიტკოსზე, და არ იცოდენ ბავშვებმა, თუ რა დიდი უფსკრული იყო მათი მშობლების შორის.

o მკედლიშვილი.

20 მაისი. 1 საბავშვო დღესასწაული თბილისში. — მიტინგი თავისუფლების მოედანზე.

დილის სურათი

ბ ა ფითრდება, — მის ლაქვარდზე
 შავი ფარდა აისდება...
 ამწვანებულს შორს მწვერვალზე
 მსე ლამპარად აინთება.

ფრინველთ სტვენა, წელის ჩუხჩუნი
 მთაბარს ტკბილად ევლინება...

ფრთებგამღილი თან ნიავი
 ტუე და მინდორს ეფინება.

ჯერ დუმს არე ჰორმცინარი,
 დუმს გარემო, დუმს ეოველი...
 მაგრამ შესეთ, შესეთ ერთი,
 აბიბინდა მწვანე ველი!

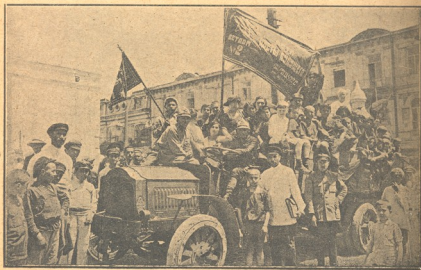
მინდორ-ველის ევავილებმა
 დაიბანეს ცვარით ჰირი,
 და ერთმანეთს მიესალმენ,
 გადაჭკოცნეს მთის ზეფირი.

გამოცოცხლდა არე-მარე,
 გაიძალა თაიგული...
 და ტუის მგონებს, ლად ჩიტუნებს
 აუტოკდათ გრძობით გული.

ჭა, სოფელმაც გაიღვიძა,
სალამურმაც შორს დაჰკენეს,
და კუდრაჭა ბავშთა კრებს
მოეფინა მინდორ-ველსა.

მორჩა, შეწუდა დილის სცენა,
მოქმედება მინდორ მთაში,
ტუე შეინძრა, ხის ფოთლებმა
დაჰკრეს ტაში! დაჰკრეს ტაში!

კაკი ეწრელი.

სურათი 20 მაისი.

ჭრელი ქათმის ამბავი.

რელი ქათამი მიწას ჭექქდა. უცებ თავი ასწია და დაიძახა:

— მარცვალე ვიზოვნე, სორბლის მარცვალი! ვინ დასთესავს?

— მე არა!—სთქვა კატამ.

— არც მე!—სთქვა ბატმა.

— არც მე!—სთქვა ღორმა.

— კარგი, მე დაუთესავ, —სთქვა ქათამმა და სორბალი დასთესა. სორბალი ამოვიდა, გაიზარდა, თავთავი დამწიფდა და თავი ჩამოჭკიდა.

მოვიდა მომკის დრო.

— თავთავს თავი ჩამოუკიდებია, ვინ მომკის?—დაიძახა ჭრელმა ქათამმა.

— მე არა!—სთქვა კატამ.

— მე არა!—სთქვა ბატმა.

— არც მე!—სთქვა ღორმა.

— კარგი, მე მოვმკი, —სთქვა ჭრელმა ქათამმა და სორბალი მომკა.

მოვიდა დაუქვის დრო.

— ამ სორბაღს ვინ დაჭყუქავს, — დაიძახა ჭრელმა ქათამმა.

— მე არა! — სთქვა კატამ.

— არც მე! — სთქვა ბატმა.

— არც მე! — სთქვა ღორმა.

— კარგი, მე დაუჭყუავ. — სთქვა ქათამმა. სორბაღი წისქვილში წაიღო და დაჭყუქვა.

მოვიდა მოზელის დრო.

— ამ ფქვილს ვინ მოზელს? — დაიძახა ჭრელმა ქათამმა.

— მე არა! — სთქვა კატამ.

— არც მე! — სთქვა ბატმა.

— არც მე! — სთქვა ღორმა.

— კარგი, — მე მოზელ, — სთქვა ჭრელმა ქათამმა, წული დაასხა და ცომი მოზილა.

მოვიდა გამოცხობის დრო.

— ამ ცომს ვინ გამოაცხობს? — დაიძახა ჭრელმა ქათამმა.

— მე არა! — სთქვა კატამ.

— არც მე! — სთქვა ბატმა.

— არც მე! — სთქვა ღორმა.

— კარგი, მე გამოაცხობ, — სთქვა ჭრელმა ქათამმა. ცომის გუნდები გააკეთა და ძეაწეო ფურნეში გამოაცხობად. მოვიდა ჭამის დრო.

— ამ ახალ ზურს ვინ შესჭამს? — დაიძახა ჭრელმა ქათამმა.

— მე! — სთქვა კატამ.

— მე! — სთქვა ბატმა.

— მე! — სთქვა ღორმა.

— არა, მე შევჭამ! — სთქვა ჭრელმა ქათამმა და შეჭამა.

ჯადოსანი წკეპლა

მოკმედება მე-2-ე

იმავე ოთახში ტკბილეულობით სავსე ყუთები აწყვია. რამდენიმე გა-
ბნილი ყუთი მაგიდასთან დგას. თედო ზის მაგიდასთან და ხან ერთი, ხან
მეორე ყუთიდან იღებს ტკბილეულობას და უხალისოდა ჰღეკავს.

(კარს არახუნებენ)

თედო. (უკმაყოფილოდ) ეპ, შემოდით!

(შემოდის შიკრიკი).

შიკრიკი. აქ ცხოვრობს

თედო. რა მოიტანეთ?

შიკრიკი. ხუთი გირვანქა მყინვარი შაქარი. (აძვეს ზარს).

თედო. მყინვარი შაქარი ხომ ყუთებით მიწყვია. ძალიან
კი გამაკვირვებ სწორედ. არ არის საჭირო თქვენი ხუთი
გირვანქა.

შიკრიკი. ეს ჩემი საქმე არ გახლავთ. მე მიბრძანეს მიუტა-
ნეო. (მიდის)

თედო. მომბებზრეს თავი. ყოველ თუთხმეტ წუთში რა-
ღაც სისულელე მოაქვთ. ოთახის სულ გაივსო. დამლაგებელიც
არავინ არის. ნეტავი ბებია არ გადაკარგულიყო, მისი დაბრუ-
ნება კი აღარ შეიძლება... სტუმრადაც არავინ მოდის ჩემთან..
მოწყენილობაა. (დაფიქრდება). აჰ, რა სულელი ვარ. მე ხომ
შემიძლია მოვიწვიო სტუმრად, ვინც მე მიამება. საკმაოა გა-
ვაქნიო წკეპლა. აბა, ვინ მოვიწვიო? მოვიწვევ ვისმე შესანი-
შნავ კაცს ჩემი წიგნებიდან. (მიდის, ყუთებზე გადააბიჯებს.
წიგნის ეტაჟერზე ეძებს წიგნებს, გამოიღებს ერთს): „მსოფლიო
ისტორიის დასურათებული სახელმძღვანელო“. აბა, ვინ მო-
ვიწვიო აქედან? აღექსანდრე მაკედონელი... აჰ, არა, ამას არ
მოვიწვევ. მე იმის ლაშქრობის ამბავი მომბებზრდა. ამდენ

ხანს არ ვიცი — დაიპყრო თუ არა მან ინდოეთი... (სწრაფად ფურცლავს). ქრისტეფორე კოლუმბი, ცნობილი მკვლევარი, აღმოაჩინა ამერიკა 1492 წელს. რა ცუდი კაცი იყო! რისთვის აღმოაჩინა ამერიკა? ამერიკის რუქა ისეთი ძნელია — რამდენი რესპუბლიკაა შიგ! (ხურავს წიგნს, შლის მგორებს). „მძინარი მზეთუნახავი“, ზღაპარი მცირეწლოვანთათვის. აბა, როგორ არა, ახლავე გამოვუძახებ პატარა გოგოებს. და ისიც მძინარებს.

(გარს ახახუნებენ).

თედო. (ვერის) ვინ არის? შემოდით!

(შემოდის შიკრიკი).

შიკრიკი. აქ ცხოვრობს . . .

თედო. აბა, კიდევ რამე სისულელეს მოიტანდი. რა გაქვს? **შიკრ.** სამი გირვანქა თაფლის კვერი.

თედო. მე ერთ ფუთს მოგცემთ. როგორ მომაბეზრეთ თავი!

შიკრ. როგორც გნებავდეთ. მიბრძანეს მომეტანა.

(სდებს ჰარკს და შადის).

თედო. თუთხმეტ წუთს შემდეგ კიდევ მოვა... რისთვის ეუბრძანე ასე ხშირად მოტანა! ახლა რაღა გაეწყობა. ნათქვამს ვეღარ გადასთქვამ... ზღაპრებიდან მაინც უნდა გამოვუძახო ვისმე. (შლის წიგნს).

„წაღებიანი კატა“. აი, სწორედ ამას გამოვუძახებ (იციინის). ძალიან ყოჩაღი და ეშმაკია. ერთი, ორი, სამი! (აქნევს წკეპლას ვადაც კარკან კარებს ფსჴნას).

თედო. მობრძანდით!

(შემოდის წაღებიანი კატა).

წალ. კატა. (სალამს აძლევს).

ჩემო ბიჭიკო, დაბადების დღეს გილოცავს კატა წაღებიანი, და ჩემთან ერთად ჩემი მარკიზიც, დე-კარაბასი, ნათელდლიანი. გუშინ იმისმა ტურფა მეუღლემ ეს დამავალა, მომცმა ბრძანება,

რომ მიგიწვიო ციხე-დარბაზში,
 მისი მოკეთე... ასე ინება.
 და ერთ საათში ჩვენ აქ მოგვივა
 ღერბით შემკული ეტლი ძვირფასი
 გზაში გიამბობ, თუ როგორ გახდა
 გლეხი მარკიზად დე-კარაბასი.

(კიდევ დაბად სულამს .ძღვეს).

თედო. აი, ეს სასწაულია: ბებიას სტუმრებს ეს სჯობს.
 გამარჯობა, ძვირფასო წაღებთანო კატავ! მე უსათუოდ წამოვალ
 თქვენთან კარაბასის ციხედარბაზში. გნებათ ყურძენი?

კატა. არა, გმადლობთ, ყურძენს არ გიახლებით. ხილი
 მწყინს. მაგრამ მე აქ კასრებში ნაღებს ვხედავ, ნაღებს კი სი-
 ამოვნებითა ვსჯამ.

თედო. მიირთვით, მიირთვით!

(კატა ხარბად სჯამს).

თედო. აბა, მითხარი, ძვირფასო წაღებთანო კატავ! სად
 ცხოვრობს მარკიზ დე-კარაბასი?

კატა. (ნაღებით გაფხუბული ზარით) მ-მ მ-..... იქვე, სადაც ცხო-
 ვრობდა.

თედო. რა ქვეყანაშია, — საფრაგენტში?

კატა. ეს ყველაფერი დაბეჭდილია. თქვენ. გაქვთ, მგონია,
 ჩვენს შესახებ დაწერილი წიგნი, წაიკითხეთ. ძალიან კარგი
 ნაღებია.

თედო. უჰ, მსუნაგი! სჯამს და პასუხსაც არ იძლევა.

(კარს არახუნებენ. შემოდის შიკრიკი მანქანას ქაღით.)

შიკრ. აქ. . .

თედო. აქ... აქ... აბა, რა გაქვთ მანდ?

შიკრ. ჩემმა პატრონმა მოგახსენათ, რომ თქვენი დანაკვე-
 თის დამზადებას ვერ ვასწრებთ. მზარეულები და კანდიტრები
 ძალიან დაილაღენ, და ამ ხელად მარტო ერთ ქილაა შექრიან
 მაწონს გიგზავნითო.

თედო. უჰ, რა საზიზღრობაა. წაიღეთ უკანვე ქილა!

კატა. არა, რატომ, მე დიდი სიამოვნებით ვკამ მაწონს. მოიტა აქეთ, ძმობილო! (არათქვამს ქაღალს და ხარბად სჯამს).

(შეკრავს მაღას.)

თელა. ეჰ, წაღებინი კატა არც ძალიან საინტერესო სტუმარი ყოფილა. სულ უბრალო მსუნაგი კატაა. ეს არის, რომ წაღები აცვია. არა, უთუოდ ვინმე სხვა უნდა მოვიწვიო. (მირბის ეტაჟერთან და იღებს წიგნს) „ჩინგახკუკ — დიდი გველი, ანუ უკანასკნელი ბელადი სიუქსებისა.“ ეს კარგი წიგნია. (კითხულობს) „და აი, როდესაც მოსწიეს ყალიონი მშვიდობიანობისა, სიუქსების მოხუც წინამძღოლთ გადასწყვიტეს საომრად ბილიკზე გამოსვლა. ვაი, თეთრ კანიანებს! დასტოვა თუ არა თავისი კარავი სიუქსების უკანასკნელმა ბელადმა, ჩინგახკუკ-დიდმა გველმა, გააქნია ტამაგავკი ჰაერში და შესძახა: „დღეს ჩინგახკუკ ან ჩამოიკიდებს თავის ქამარზე თავისი მტრის, ვერაგ თეთრკანიანთა მთავარ სარდლის ახალ სკალპს, ან თვითონ გაეშართება თავის წინაარბთან, დიადი სულის სასუფეველში.“ აი, ვინ არის ჩემთვის საჭირო — ჩინგახკუკ — დიდი გველი, სიუქსების უკანასკნელი ბელადი, ერთი, ორი, სამი!

(აქწევს წკაღას. კარა უღებ გააღება და შემოდის ინდოელი, სკაღებითა და შუადღისით სულმა.)

ინდოელი. სალამი შენდა, ფერმკრთალო ძმაო ჩემო!

კატა. (შეშინებული მარბის კუთხეში, ამობურთავს ზურგს და ფხუტუნებს) უჰ, უჰ, უჰ... რა სულელი ბიჭია! ეს რა მოსაწვევი იყო? ოჰ, რომ შემეძლოს, ახლავე გავიქცეოდი შინ.

თელა. სალამი შენ, დიდებულო ჩინგახკუკ! ხომ მშვიდობაა თქვენს პრერიებში?

ინდოელი. თეთრკანიანებმა მოტყუებით დაიპყრეს პრერიის მკვიდრნი სიუქსების გვარისა. სიუქსების ქაბუკთათვის აღარ არის სანადირო ადგილი. სიუქსელთა კარვებში არ მოიპოვება არც ცეცხლი, არც საჭმელი. სიუქსების მოწამლული ისრები უძლური არიან. ფერმკრთალი ხალხის ბანაკთან მიპარვა შეუძლებელია, რადგანაც ჯადოსნური რკინის მიღები აქვთ ეტლებზე, და ეს მიღები ცეცხლს აფურთხებენ.

თედო. მილები! აჰ, ეს ხომ ზარბაზნებია! ჰო, შვილდისრით ზარბაზნების წინააღმდეგ ბრძოლა შეუძლებელია. მაგრამ ნუ გეშინია, ჩინგახკუკ! ყველა პირმკრთალი სიუქსების მტერი არ არის, დაჯექი, ჩინგახკუკ! ჩვენ, მე და შენ, შევკრათ საუკუნო მეგობრობის კავშირი.

ინდოელი. კარგი, ფერმკრთალო ძმაო ჩემო, მაგრამ იმისთვის, რომ ჩინგახკუკი შენი მეგობარი გახდეს, საჭიროა, რომ დაეანთო შენს კარავში ცეცხლი და მოვსწიოთ ყალიონი ზაფისა. (ამტვრევს ავეჯულობას და ჰერას იატაკზე გუნჯას დასანთებლად).

თედო. პაი, რას შერები!... ეს ბებიას სავარძელია... მაგრამ არა უშავს რა .. ცეცხლს როგორ აანთებ, ასანთი არა მაქვს, ბებია მიკეტავს ასანთს.

ინდოელი სიუქსებმა ქვისაგან იციან ცეცხლის დაკვესა. (ანთებს გუნჯეს, შკოლას შართა).

შართა. (თავზარდაცემული) ვაი, ცეცხლი, ცეცხლი! თედო, ვინ არის ეს? რასა შერებით?

თედო. დაჩუმდი! ჩვენ ახლავე მშვიდობიანობის ყალიონს მოვსწევთ.

კატა. (კუთხიდან) მობრძანდით ჩემთან, ბატარა ქალო! მეც არ მომწონს ეს ვაებატონები და მათი ველური საქციელი. ჩვენ აქ კუთხეში ვიმუხსაიფოთ და ტკბილეულობას შევექცეთ.

შართა. ეს ვილა არის? ტანისამოსში გამოწყობილი კატა! თედო, გააგდე გარეთ, მეშინია! (მუარე კუთხეში გამოდს უკან ამაღება).

თედო აჰ, დაჩუმდი, გოგოებს არაფერი არ გესმით.

(ინდოელა ჩაგუტდება და აწვდას თედოს უაღიონს).

(თედო სწევს და ძლიან ახეულებს).

ინდოელი. ჩემი ფერმკრთალი ძმა, როგორც ეტყობა, არ არის შეჩვეული კვამლს.

თედო. არა, რატომ... (სული ეხუთება) პირ იქით, ძალიან სასიამოვნოა.

ინდოელი. ახლა ესთხოვ ჩემს ფერმკრთალ ძმას გადასცეს ყალიონი ჩინგახკუკს.

(თედო აძლევს ყალიონს. ინდოელი სიამოვნებით სწევს და მოაყვება გაბმული ხმით სიმღერას).

ზღვასავით ვრცელი, უსაზღვრო არის
 სიუქსელების მინდორ-ველები.
 შიგ სძოვს ბიზონი, ველურ ხართ ჯოგი,
 მათ ნადირობენ სიუქსელები.

(ეძინება).

ზღვასავით ვრცელი, უსაზღვრო არის
 სიუქსელების მინდორ-ველები...
 ამ მინდორში სძოვს სქელი ბალახი,
 მათში ნადირობს ჯოგი ბიზონის,
 მათში იზრდება სიუქსელები.

კატა. რა უზრდელი არსებაა!

თედო. დაჩუმდი, გაუმადლარო! ეს წითელ კანიანი ცკარგი
 გამოდგა! მე მეგონა, სკალებს ზაჩვენებდა, ტამაყის გზებს
 მასწავლიდა, ამან კი დაიძინა და ზვრინავს, როგორც ბებია ჩემი.

(კარებს არახუნებენ. შემოდის შაკრაკა).

თედო. (შაკრაკს) მე მეტი აღარაფერი მინდა. წადით!

შიკრ. ნახევარი გირვანქა მარმალადი მოგიტანე.

თედო. თქვენ თვითონ შექამეთ!

კატა. უმჯობესი იყო კარაქი მოგეტანათ.

შიკრ. ძალიან კარგი. (შიდას).

მართა. (კაშოდას აქადას) თედო, რა მოიქმედე შენი ჯალოსანი
 წკებლით? სად არის ბებია? ვინ დაჰპატივე? გამაცილე შინ!
 მეშინია ამ მახინჯების.

კატა. რა უზრდელი ქალიშვილი ყოფილა! აქამდი მე არა-
 ვინ არა მთვლიდა მახინჯად. პირიქით, პატარა ბეშებს ძალიან
 მოსწონთ ჩემი სილამაზე.

თედო. მეც არ მომწონს ესენი მაინცდამაინც, მართა. და-
 იცა მეორე წიგნიდან დაუძახებ ვისმე.

მართა. (თავს გამოჰყოფს) თედო, შენი ქირიმე, წითელ ქუდას
 დაუძახე!

თედო. წითელ ქუდას შენი დაბადების დღეს დაუძახე! მე
 კი არაბული ზღაპრების რომელსამე გმირს გამოვუძახებ.
 (იღებს წიგნს და ჰკითხულობს) „ათას ერთი ღამე“ სარჩევი:

სიმბაღ მეზღვაური, ალაღინ და ჯადოსანი ლამპარი, ალიბაბა და ორმოცი ავაზაკი... სწორედ ამ ავაზაკების ბელადს გამოუქდახებ. (გაქჩქვს წკეჭას) ერთი, ორი...

მართა. თედო!

თედო. სამი!..

მართა. ვაი! (ისევ იმალება)

(ღიუკიდან ამოდის ავაზაკი).

თედო. თქვენ ავაზაკი ხართ?

ავაზ. (საღამს აძღვეს ადმოსფერეთის მცხოვრებთა წესით). აბა, ბატონო! შეურაცხყოფას რად აყენებთ თქვენს სტუმარს! გეფიცებით წინასწარმეტყველის წვერს, რომ მე პატიოსანი ბაღდადეღი ვაქარი ვარ და ზეთს ვვაჭრობ.

თედო. დიად, დიად, დიად! ჩვენს წიგნშიც სწორედ ასე სწერია: თქვენ ბაღდადეღი ვაქარი უნდა დაირქვათ, მაგრამ ნამდვილად კი ავაზაკი ხართ.

ავაზ. რას ბრძანებთ, ბატონო! თქვენი წიგნი მატყუარა წიგნი ყოფილა. მე ყაჩაღი არ გახლავართ, ვაქარი ვარ. აბა გამობრძანდით გარეთ და თქვენ თვითონ დაინახეთ ოც დატვირთულ აქლემს, თითოეულს ორ-ორი რუმბი ზეთი ჰკიდია.

თედო. და თქვენს რუმბებში ზეთის მაგივრად ორმოცი ყაჩაღი ბრძანდება დამალული...

ავაზ. (უკან-უკან მიიწევს შეშინებული) უნ საიდან იცი?

თედო. ჩემს წიგნში სწერია. ჩემს წიგნში კიდევ სწერია, რომ ალი ბაბას მოსამსახურე დედაკაცი დაგხოცავთ თქვენ ყველას.

ავაზ. (თავს უკრავს) ალაჰის გულისათვის, რომელიც ყოველთვის მფარველობს მგზავრებს, უარს ნუ ეტყვი სტუმარს! მაჩუქე მე ჩემი ბედობლის წიგნი!

თედო. ეს თქვენი ბედობლის წიგნი კი არ არის, ზღაპარია „ათას ერთი ღამე“. შიგ მარტო თქვენი ამბავი კი არ არის, სიმბატრიც არის აწერილი, ალაღინიც, ხალიფი ჰარუნ-ალ რაშიდაც.

ავაზ. იკურთხოს იმის სახელი!

თედო. თუ გნებავთ, გაჩუქებთ ამ წიგნს! (აძღვეს ავაზაკი მოწიწებით ართმევს და შღას წიგნს) ხა... ხა... ხა... თქვენ წიგნი, რო-

გორც უნდა, ისე არ გიჭირავთ, თქვენ ბოლოდან კითხულობთ.
ავაზ. გაკურთხოს ალახმა შენი გულუხვობისათვის!

(იღებს წიგნს ქაშარში).

თედო. ინებეთ, იქნება რახათლუხუმი გსურდეთ! დაბრძან-
დით, მიირთვიეთ!

(ავაზი ატაკებენ ოსმადურად ფეხშორთსმულა უღება და სჯამს).

ავაზ. კარგი რახათლუხუმი გქონიათ. აჰ, რა ტკბილია!
(ზიარს აწლაკუნებს) ერთი მითხარით, ჩემო კეთილო მასპინძე-
ლო, თქვენ დიდ ვაჭრობას აწარმოებთ?

თედო. არა, მე სრულიადაც არ ვვაჭრობ.

ავაზ. მაშ რად გინდათ, ამოდენა ყუთები და საქონელი
რომ გიწყვიათ?

თედო. იცით რა? დღეს ჩემი დაბადების დღეა და დეიღამ
მე ეს ჯადოსანი წყებლა მაჩუქა.

ავაზ. ჯადოსანი წყებლა?

(კატა მიუახლოვდება თედოს, ინდოელს გამოეკვიძება და უფრო უკდება).

თედო. ეს წყებლა უნდა გააქნო სამჯერ და ყველაფერი,
რასაც ინტრებ, ყველაფერი აგისრულდება.

ავაზ. შენ ისე უხვი მასპინძელი ხარ, რომ არ გააწბილებ
საწყალ სტუმარს და აჩუქებ იმას ჯადოსან წყებლას.

თედო. არა, ჯადოსან წყებლას ვერ გაჩუქებ.

ავაზ. თუ წყებლას მაჩუქებ, შენი მეგობარი ვიქნები სიკ-
ვდილამდი და საზაგიეროდ მთელ ჩემს ქარაუანს მოგცემ. გეფიცე-
ბი წინასწარმეტყველს, რომ შენ იქნება პირველი ვაჭარი ბა-
ღდადში.

თედო. დიდი სიამოვნებით მოგცემდი, მაგრამ ნაჩუქარია.

ინდ. ფერმკრთალო ძმაო ჩემო! ჩინგახკუკ დიდი გველი
მოგცემს მაგ წყებლის სამაგიეროდ თავის სამხედრო ქაშარს
ყველა სკალბებით.

(ინდას ქაშარს).

თედო. არ შემძლია მოგცეთ, დეიღას ნაჩუქარია.

კატა. საყვარელო ბიჭკო, უმჯობესია, მე მომცეთ ეს წყე-

პლა. მე დავუმაღლე წყებლას ამ მაწანწალებს და გადაეცემ მას მარკიზ დე კარაბასს. მარკიზი დიდი მადლობელი იქნება თქვენი და თავის მემკვიდრედ დაგნიშნავს.

(ყველანი გასს შემოესხევიან თედოს).

თედო. ხომ გითხარით, არ შემიძლია წყებლის მოცემა მე-თქი. რას ჩამაცივდით!

(შირბას კამოდასაკენ).

კატა. (სისინათ გაშლის ბრჭყალებს). თუ შენი ნებით არ მომცემ, საძაგელო ლაწირაკო, სულ თვალეებს გამოგკაწრავ!

ინდ. (დაუმიზნებს შვილდასასს) მოიტა ახლავე წყებლა, თეთრო მელიავ, თორემ ჩინგახკუკ დიდი გველი ახლავე გაგპობს შენ გულს მოწამლული ისრით!

აგაზ. (აშოადებს ქმარში ჩარჭობად დანას). წყებლა ჩემია. მოიტა ახლავე, თორემ გეფიცები წინასწარმეტყველს, ამ წამშივე მოგკლავ, ურჯულო ბაღლო!

თედო. (ყვირას) თავი დამანებეთ! (აქნევს წყებლას) ერთი ორი, სამი (ელვა და მეხი).

ყველანი ერთად. მოგვეცი წყებლა! მოიტა ჩქარა!

მართა. (გამოიხედავს) თედო, თედო, რა უთავბოლოდ აქნევ წყებლას. დეიდას დაუძახე!

თედო. მართლა. ერთი, ორი, სამი!...

(შემოდის დეიდა. სტუმრება უკან დაიწევენ).

თედო. აჰ, დეიდა, გარეკე ესენი.

დეიდა. (სიბილით) ნუ გეშინია, თედო, მომეცი წყებლა! მე ადვილად მოგაშორებ წიგნის გმირებს, მაგრამ, როდესაც ესენი გაქრებიან, იმათთან ერთად გაქრება ყველა ტკბილეულობაც.

თედო. გაქრეს. გული მერევა ტკბილეულობისაგან.

დეიდა. ძალიან ბევრი იყო განა ტკბილეულობა? მაშ კარგი (აქნევს წყებლას.)

(სტუმრება ქრებიან. ისმის კარას რახუნი, შემოდის შვირიკება).

შვირიკ. ჩვენ უნდა წავიღოთ ტკბილეულობის ყველა ყუთი. შეცდომით იყო გამოგზავნილი.

თედო. წაიღეთ, წაიღეთ! (შეკრებიან მაქვთ უფთხა).

მართა. (კამოდის) რა კარგია, რომ მოხვედით! მე და თედო კინალამ მოგვეკლეს აქ. რა საშინელები იყვნენ. ყველაზე ავი კი კატა იყო.

დედა. (ღამიადით) შენ სულ კამოდის უკან იჯექი, საწყალო გოგონა?

თედო. დედა, მე თქვენთან დიდი სათხოვარი მაქვს. არ ვიცი, სად არის ბებია ჩემი.

დედა. აჰა, შენ ვააგდე ბებია შენი? კარგი, ახლავე დავაბრუნებ. ერთი, ორი, სამი!

(კარებს შუშოდის ბუბა):

ბებ. რა ამბავია? რა აურზაურია აქ? თედო და მართა უთუოდ ყაჩაღობანას თამაშობდნენ და ყველაფერი აურდაურევიათ. (დუღას ღანახავს) აჰ, საყვარელო დეიდავ! რა მოხარული ვარ, რომ კიდევ შემოიხედეთ ჩვენსა.

დედა. თქვენ თვითონ სად იყავით, ბებია?

ბებ. (ღარცხვენათ) მე, მე ცოტა ხნით სარდაფში ჩავედი... ნაღების მოსახდელად და... თვითონაც არ მახსოვს, როგორ ჩამეძინა იქ. ძალიან დავიღალე დღეს.

(კარებს არახუნებენ. შუშოდის მეზობელი).

მეზ. (ღარცხვენათ) მე მართას წასაყვანად მოვედი.

მართა. (ესვევა მამას) აჰ, რა ამბავი იყო! აქ მოვიდნენ წაღებიანი კატა, ინდოელი...

მეზ. ოჰო, წაიკითხეს ზღაპრები.

მართა. არა, მართლა ნამდვილად იყვნენ. მამა, მე და თედო კინალამ დაგვბოცეს.

მეზ. მოგელანდათ. ყველაფერი თედოს გამოგონებულია.

ბებ. დაბრძანდით, მეზობელო! ყავაც კი არ დავითავებიათ წელან.

მეზ. დიდი სიამოვნებით, მეზობელო!

ბებ. მე ახლავე ყავას გავაცხელებ, თორემ სრულიად გაცივებულია.

(შადის კუთხეში ბუხრისკენ).

ნათ. მე აქ წელან ჯობი დამრჩა. ისე დაფანტული ვარ... (წასვლას აპირებს).

ბებ. დაბრძანდით, ბატონო, საით მიეჩქარებით?

თედო. დარჩით, მე ჯერ მადლობის თქმაც კი ვერ მოვასწარი თქვენი წიგნისათვის. წიგნი მე ძალიან მომწონს. მართალია, ცოტათი მოსაწყენია, მაგრამ კარგია, რომ შიგ არც ინდოელებია და არც ავახაკები.

დეიდა. დიად, ინდოელები და ყაჩაღები ოჯახში მაინცა და მაინც ვერაფერი სასიამოვნო არიან.

ნათ. მე დარწმუნებული ვიყავი, თედო, რომ შენ მოგეწონებოდა ჩემი წიგნი.

ბებ. (შადის ვაჯანთ) მე ახლავე დავასხამ ყველასთვის ყავას და მოგართმევთ ფუნთუშს.

(ვეკლანი სხდებიან).

თედო. უჰ, ბებია, მეც მომიჭერი ჩვენი ფუნთუში! მერე რა გემრიელია! სულ არაა ტკბილი.

(ვეკლანი იცინიან).

ნათ. აი, ახლა კი ნამდვილი სპარტანელი ხარ.

დეიდა. აბა, თედო, აიღე შენი ჯადოსანი წკებლა, იქნება კიდევ ვისმე გამოუძახებ, ა?

თედო აჰ, გმადლობ, დეიდა! შეყოფა. დაიტოვებ თქვენთვის.

დეიდა. არ გინდა? აი, რას ნიშნავს, როდესაც არ იცი, თუ როგორ უნდა მოეპყრა ჯადოსან წკებლას. წკებლას კი არ უნდა უჯავრდებოდე. დახელოვნებულ კაცის ხელში წკებლა მართლა სასწაულებსაც მოახდენდა. მაგრამ ისეთს კი არა, როგორც აქ თედომ მოახდინა. იქნება, მართა, შენ წაიღებ ჯადოსან წკებლას?

მართა. არა, არ მინდა. მე მეშინია და არც ერთი სასწაულის გამოგონება არ ვიცი.

დეიდა. შენთვის ჯადოსანი წკებლა მართლაც საჭირო არაა. (შადის დამასთან) იქნება, აქ დარბაზში, არიან ისეთი ბავშვები, რომელთაც სჭირდებათ ეს წკებლა? (ბაუზა) მხოლოდ იცოდეთ, ახლავე კი არ მოგცემთ, ჯერ კარგად მოიფიქრეთ, რისთვის გინდათ თქვენ ჯადოსანი წკებლა და შემდეგ მითხარით.

(ფ ა რ დ ა).

კართოფილი კამფეტში.

ახალი წლის წინა დღე იყო. ეველა ცდილობდა შესაფერად შეხვედროდა მომავალ დღესასწაულს და ამიტომ ოჯახებში დიდ ფაცა-ფუცში იუფნენ: იხარებოდა გოზინაუი, ცხვებოდა ძაქარლამები და შხადდებოდა სხვა მრავალგვარი ტკბილეულობა.

მიძიკოს დედამ საქმე მოიღია და ახლა მამის ძოლოდინში შეიღთან ერთად ბუხართან იჯდა. საღამოს ექვსი საათი იქნებოდა, როდესაც მამამ კარები შემოაღო და ქალაღდის ზარკებით და კოლოფებით დატვირთული ოთანში შემოვიდა. მიძიკომ კარვად იცოდა, რა უნდა მოეტანა მამას ბაზრიდან და ამიტომ სწრაფად წამოხტა და სიხარულით მიეგება. დედამ ჩამოართვა ზარკები, დააწყო მაგიდაზე და შეუდგა მათ გახსნას და თეფშებზე გადალაგებას. მაგიდა მალე მოიფინა სხვადასხვაგვარი კამფეტებით ხმელი ხილით და ფორთოხლებით. მიძიკოს ურნადღება ფართო ფილებიანმა კამფეტებმა მიიწერო. კამფეტებზე სხვადასხვა ლამაზი სურათები იყო დაკრული.

— ეკ კამფეტები შენთვის და მესობლის ბავშებისთვის ვიუიდე. იაფი და ლამაზია, სწორედ ისეთი, როგორიც თქვენ

მოგწონთ,—გაბურთხილა მიშიკო მამამ, რომ უველა მას არ მიეთვისებია.

— რად არის, მამა, ასეთი ლამაზი და გემრიელი კამფეტები სხვა კამფეტებზე უფრო იაფი?—ჭკითხა მიშიკომ.

— მიტომ, რომ კართოფილიდან არის გაკეთებული და ისე ძვირად არ ფასობს, როგორც შაქრიდან გაკეთებული,— უპასუხა მამამ.

მიშიკო მამის პასუხმა ძალიან გააკვირვა და, ცოტა არ იუოს, ეჭვიც დაუბადა. მან კარგად იცოდა, რომ კართოფილი, როგორც შემწვარი, ისე მოხარბული გემრიელი საჭმელია, მაგრამ თუ მისგან კამფეტის გაკეთება შეიძლება, ეს ჰიდველად ესმოდა.

— როგორ შეიძლება კართოფილიდან კამფეტის გაკეთება?—ჭკითხა მან მამას.

— სულ ადვილად,— უპასუხა მამამ—და თუ ამაში ეჭვი გეპარება, ჰირობას გაძლევი, დღესაწაულები რომ გაივლის, კართოფილიდან კამფეტს გავაკეთებ.

თუ დღემდე მიშიკო ჩქარობდა, როდის მოვა ახალი წელიწადიო, ახლა იმისი მონატრული იყო, მალე გასულიყო ის. უნდოდა, რაც შეიძლება ჩქარა გაეკო, როგორ შეიძლებოდა კართოფილიდან კამფეტების გაკეთება.

ახალი წლის მეორე დღეს მიშიკომ დღესასწაული გასულად გამოაცხადა და მამას ჰირობის შესრულება მოსთხოვა. მამა თავისუფალი იყო და ამიტომ მიშიკოს თხოვნის დაკმაყოფილების საწინააღმდეგო არაფერი ჰქონდა.

— სიამოვნებით, თუ დედა კართოფილის ფქვილს მოგკომზადებს,— უთხრა მამამ.

დედამ, მოჰკრა თუ არა ამას უური, სასტიკი უარი განაცხადა, მაგრამ ხელმძღვანელობას კი დაჰპირდა, თუ მიშკო თვითონ იკისრებდა მუშაობას. მიშკო, რა თქმა უნდა, სიხარულით დასთანხმდა.

დედამ გამოატანია სამხარეულოდან კართოფილის გორგომილები, კასრი წყლით, დანა და სახეხი; გორგომილები

გაათლევინა, მისცა ხელში სახეხი და აჩვენა, როგორ უნდა ჩაეხეხა ისინი წყალში. მიშკო ხალისით შეუდგა მუშაობას.

სანამ მიშკო გორგომილებს ხეხავდა, მამამ გამოიღო მკაფიდან მიკროსკოპი, აათალა გორგომილებს თხელი ფენი, გადაიტანა ნემსით მინის ფირფიტაზე და დასდო მიკროსკოპში მაგიდაზე. რომ მომართა, დაუძახა მიშკოს და ჩაახედა შიგ.

— კართოფილის გორგომილა შესდგება მარცვლებისაგან, რომლებსაც შენ მიკროსკოპში ხედავ. სახამებელს მკა მარცვლებისაგან აკეთებენ და ამიტომ მათ სახელად სახამებლის მარცვლები უწოდებს. დავასველოთ ფენი იოდის ხსნლით. ნახე, მარცვლები ლურჯად შეიღება. დააკვირდი, რო-

გორ არის მარცვლები შეჯგუფებული ბუდეებში. ახლა ამოვიღოთ კასრიდან ერთი წვეთი წვალი და გავმინჯოთ მიკროსკოპით. ხედავ, როგორ გაფანტულან მარცვლები. ხეხვით მათ ბუდეები დაფუძალეთ და ამით იხინი ერთი მეორეს დაეცდილეთ. კასრში მარცვლები ახლა დაცალკეეებული არიან. თუ მათ როგორმე გამოვყოფთ და შევაგროვებთ კართოფილის ფქვილს მივიღებთ.

მაშამ დასდვა სამტკიცო ქვაბზე და შიგ კასრიდან წვალი ჩაასხა. წვალს გამოჭევა და სამტკიცზე დაგროვდა ჩახესილი კართოფილი. უკანასკნელში რომ მარცვლები არ ჩარჩენილიყო, რამდენჯერმე წვალი გადაავლო.

— კართოფილის ფქვილი მზად არის, ახლა გაშრობა და აკლია, — გამოაცხადა მაშამ.

მარცვლები რომ დაიძირა, მაშამ კასრიდან წვალი ნელ-ნელა გადმოასხა.

მიშკომ კასრის ძირზე თეთრი ნიუთიერება დაინახა. მაშამ გადმოიღო ის ქალაღზე და, რომ ჩქარა გამშრალიყო, ბუსართან დასდვა და ფართოდ გაშალა.

სენამ კართოფილის ფქვილი გამრებოდა, მაშამ დაამზადა, რაც კი საჭირო იყო კამფეტის გზსაკეთებლად: გამოიღო შკაფიდან სასწორი, ერთი ფურცელი საშრობი ქალაღი და ორი ჰატარა შუშა. ერთში 8 მისხალი გოვირდის და მეორეში ნახევარი მისხალი აზოტის სიმქავე იყო. მიშკოს სამზარეულოდან გამოატანია დიდი ზომის მინანქრიანი ქვაბი, ზედადგარი და შურაბის ქილა. ქვაბში ნახევრამდე წვალი ჩაასხა და ბუსარში ზედადგარზე შემოსდვა. შემდეგ აიღო ერთი გირვანქა კართოფილის ფქვილი, ჩაუბრა

ქილაში და ზედ წვალი დაასხა იმ ვარაუდით, რომ ქვაბში გადასხმისას ზირისპირ არ გავსებულებო. წვალი რომ ადუღდა, ქვაბში სიმკავეები ჩაასხა. შემდეგ ქილაში კოვზი მოურიდა და, დუღილი რომ არ შემწეღარიყო, ხელ-ხელა გადაასხა ქვაბში.

ახლა იღუღოს და იღუღოს, ვიდრე არ მოკვწეინდებოდეს, — სთქვა ხუმრობით მამამ, რადგან კარგად იცოდა, რომ დუღილი ოთხ საათს უნდა გაგრძელებულიყო.

ქვაბი დუღს, მიძიკო წამდაუწუმ, იხედება შიგ, თითქოს ეძინია, არ გამოეზაროს ის წამი, როდესაც იქ ფოჩებიანი კამფეტები გამოისახება, მაგრამ ამაოდ; კლეისტერის მეტს, რომელიც ახლა მეტად გაწეალებულა, ვერაფერს ხედავს. მამა ამჩნევს, როგორ ევსება მას მოთმინების ფიალა და იღიბება. ცოტა რომ მაინც ვაართოს, დროგამოშვებით იღებს ქვაბიდან სითხეს, ასხამს თეფშზე და აწვეთებს წვალში გასხნილ იოდს. სითხე ლურჯად იღებება.

— ეს იმიტომ რომ...

— იმიტომ რომ სითხეში სასაშუალო მარცვლებია, —
 გაჯავრებით ამთავრებს მიშიკო მამის აზრს.

ორი საათი სრულდება, რაც ქვაბში სითხე ჩუხჩუხობს.
 მიშიკო მეტად მოწვენილია. ქვაბში ვერაფერ ცვლილებას ამ-
 ნევს და იმედს ჰკარგავს. მამა იღებს კოვზით ქვაბიდან სი-
 თხეს და აწვეთებს იოდის ხსნილს. სითხე წითლად იღებება.

— ეს იმიტომ რომ...

მიშიკოს იმედი უბრუნდება, სახე უღიმის. მაგრამ არ
 იცის, როგორ დაამთავროს ახლა მამის აზრი.

— არ არის? მამ მე გეტყვი. ეს იმიტომ რომ სასა-
 შუალო მარცვლები აღარ არის სითხეში. მათ ბუნება შეე-
 ცვალა, სხვა ჩივთიერებად გადამუშავდნ.

მამას გადააქვს ერთი წვეთი ფირფიტაზე და აძებნინებს
 მიშიკოს მიკროსკოპით მარცვლებს, მაგრამ მარცვლები არ ჩანს.

ქვაბი განაგრძობს დუღილს. სითხე თანდათან კლებუ-
 ლობს. მიშიკოს ეს არ მოსწონს.

სულამოდუღება და ცარიელი დავრჩებით. — ფიქრობს იგი.
 გავიდა კიდევ ორი საათი.

— ახლა, მგონია, დუღილი ეყოფა, — ამბობს მამა და გად-
 მოაქვს ქვაბი ცეცხლიდან.

ქვაბში რომ სითხე შეცივდა, მამამ გააშინჯა ის მიში-
 კოს. დაიდო თუ არა მიშიკომ ენაზე სველი თითი, წამო-
 იბახა: ეს რა არის, ენა დამიშუშა, — და გაიქცა სამზარე-
 ულოსაკენ ზირის გამოსარეცხად.

— სითხე ტკბილია, მაგრამ რადგან სიმჟავე სჭარბობს,
 სიტკბოს ვერ ვგრძნობთ; სიტკბოს გამოსაამჟაბრებლად
 საჭიროა სიმჟავის მოსწობა, რაც ცარცით შეიძლება, —

აუსსნა მამამ მიმიკოს, როდესაც ის საშხარეულოდან
 ოთახში დაბრუნდა.

მამამ დანაეა ცარცის ნატეხი და ფხვნილი ქვაბში ჩაუ-
 რა. სითხემ მსუილი დაიწყო. მალე ქვაბში ცარცი დაილექა.
 მიმიკომ სითხე ხელმეორედ გაშინჯა, იგრძნო სიტკბო და
 ძეტად გამხიარულდა. ახლა საბოლოოდ დარწმუნდა, რომ
 ბოლოს და ბოლოს კართო ფილიდან გაკეთებულ კამფეტებს
 იხილავდა. მამამ გამოსჭრა ქაღალდიდან წრე, დაკეცა ოთხად
 და გამოაკრა ძაბრს.

ძაბრი ქილაში ჩასდო და, ცარცი რომ არ გადაჰყო-
 ლოდა, შიგ სითხე ფრთხილად ჩაასწა.

დაწმენდილი სითხე მამამ ხელახლა ქვაბში გადაასწა
 და ისევ ცუცხლზე შესდგა. როდესაც ის საკმაოდ შესქელდა,
 დასველებულ ქაღალდზე გადმოიღო. კოვხით მიასწორ-მო-
 ასწორა და, რომ გაცივდა, დანით ოთხკუთხებად დასჭრა

— ახლა კამფეტი მზად არის, — უთხრა მამამ და რომ
 ჩქარა გამაგრებელიყო, აივანზე გაიტანა.

მიმიკო ხვალ სკოლაში უნდა წავიდეს. დიდი სიხარუ-
 ლით ჩააწყო ჩანთაში წიგნები, რვეულები და შინ გაკეთე-
 ბული ქაღალდში გახვეული კამფეტები, ლოგინში შეკორდა
 და ტეხილად დაიძინა.

მიმიკო დილით ადრე ადგა. სწრაფად მოემზადა და გა-
 სწია სკოლისაკენ. უწინ თუ რაიმე შემთხვევა შეაჩერებდა
 გზაზე, ახლა არაფერს უურადლებას არ აქცევდა და ისარი-
 ვით მიემურებოდა სკოლისაკენ.

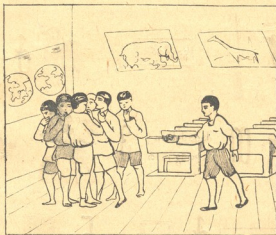
შევიდა თუ არა კლასში, მიმიკომ ჯერ გამარჯვება
 უსურვა ამხანაგებს და მიულოცა ახალი წელი. მოწაფეები ერთ

ადგილას შეჯგუფებულიყვნენ და სასლიდან მოტანილ გოზინაუსა და შაქარლამებს შეექცეოდნენ. მიმიკომაც ამოიღო ჩანთიდან კამფეტები, მივიდა მათთან და უთხრა:

— აბა, გაძინჯეთ, ეს ჩემი... ჩვენი გაკეთებულია კართოფილიდან...

ამხანაგებს ეს ახალი ამბავი რაღაც ეუცხოვათ, „შაქრიდანო“, რომ ეთქვა, სისარულით დაუჯერებდნენ, მაგრამ კარ-

თოფილიდან“ რომ გაიგონეს, ძალიან ეეჭვათ: მაგრამ მიმიკო დაწვრილებით მოუყვა მათ, თუ როგორ გადავიდა კართოფილი კამფეტში და დააჯერა ეკვლავ, ერთი ურწმუნო მოწაფის გარდა, რომელიც დაჩინებით გაიმასხოდა: „შენი გაკეთებული კი არა, ეგ კამფეტები შელაძის დუქანშია ნაყიდი“.

კორ. არჯევანიძე.

რეზუსები.

(წარმოდგენილი დ როდინაშვილის მიერ).

კაუშირი

ქ, ე

თ

მამაშენის
ქალიშვილი

პ

უბრი

ქ

ნ

ახსნა.

მე-2 და მე-3 — 4 ნომერში მოთავსებულ რეზუსების და გამოცანების ახსნა.

რეზუსების. 1. შლიკო თამაშობს, 2. ზაქარია კომისარის ვაჟია 3. პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით.

გამოცანების: 1. კერა, ცეცხლი და კაუშირი, 2. საწოლი, 3. ბაბა.

განათლების სახალხო კომისარიატის სოციალურ აღზრდის მთავარმმართველობის სალიტერატურო სამხატვრო სექციის ხელმძღვანელობით გამოცემულ წიგნების სია.

(ფასები ჩერვონცებით).

	ფასი
1. „ნაკადული“ 1921 წ. № № 1922 წ. № № თითო წიგნი	15 კ.
2. „ჯეჯილი“ 1921 წ. 1922 წ. № №	25 „
3. „ნორჩი ძალა“, — კრებული	15 „
4. „სამი აპზაე“, — შიო მღვიმელისა	10 „
5. „კაკროკინა“, — დ. დონდუასი	10 „
6. „ბელა ბეკეკა“ „ „	10 „
7. „შემოდგომა“, ფერად სურათებიანი წიგნი	70 „
8. „ღეღაბერი, ტურა და მელია კული გძელია“	50 „
9. „ბავშვებს“, — გ. ლექსები ქუჩიშვილისა	20 „
10. „ტყის ზღაპარი“, — მამინ სიბირიაკისა, თარგ	20 „
11. „ტყის სურათები“, შიო მღვიმელისა	25 „
12. „ჭიანჭველას საოცარი თავგადასავალი“	30 „
13. „თავისუფალ ბავშვთა სიმღერები“	2 „
14. „ქართული მოძრავი თამაშობანი“	80 „
15. „ტროადის ომი“, — ალ. მიქაბერიძისა	80 „
16. „იგავ-არაკნი“, — ალ. მირიანაშვილისა	30 „
17. საბავშვო პიესათა კრებული“	70 „
18. „ივანე სულელი“, — ზღაპარი. ლ. ტოლსტოისა	15 „
19. „ლურჯი ფრინველი“	50 „
20. „ნაკადული“ 1923 წ. თითო №	25 „
21. „ჯეჯილი“ 1923 წ. თითო წიგნი	40 „
22. „ზამთარი“ — ფერადი სურათებით	50 „
23. „უძველეს დროის ბავშვის თავგადასავალი“	45 „
24. „როგორ იცავენ თავს ცხოველები მტრისაგან“	25 „

1923 წ.

მიიღება ხელის მოწერა საუმაწვილო დასურათებულ
ჟურნალებზე:

მოზრდილ. „**ჭიჭილი**“ მე-XXXIV წ.

გამოდის ორ თვეში ერთხელ.

მცირეწლოვ. „**ნაკადული**“ მე-XIX წ.

გამოდის უოველთვიურად.

ჟურნალი გამოდის განათლების სახალხო კომისარიატის სოციალურ აღზრდის მთავარმართველობის სალიტერატურო სამსახურთა სექციის ხელმძღვანელობით.

ხელის მოწერა მიიღება თვიურად.

ცალკე „**ჭიჭილი**“ 40 კ.

„**ნაკადული**“ 25 კ.

ქალაქ გარედ ვაგზავენა ხელის მომწერის ხარჯზე.

მისამართი: ტფილისი, ლორისმელიქოვის ქუჩა, № 5, განათლების სახალხო კომისარიატი, „ნაკადულისა“ და „ჭიჭილის“ რედაქცია.

რედაქტორი—ხარედაქციო კოლეგია.